

De context

In aanloop naar de nieuwe erkenningsronde in het Vlaamse Kunstendecreet, nam de stad het initiatief om alle Gentse muziekorganisaties samen te brengen. Bedoeling van dit overleg was de plannen van de verschillende actoren aan mekaar en aan het stedelijke beleid inzake muziek te toetsen. N.a.v. een aantal opmerkingen in de adviezen uit de vorige ronde van het Kunstendecreet, rijpte tijdens dit overleg ook het plan om een gemeenschappelijke Gentse 'Landschapstekening muziek' te maken en deze aan de verschillende dossiers toe te voegen. Dat is de achtergrond waartegen voorliggende tekst moet worden gelezen. Beleid en sector schetsen hiermee de context van de Gentse muziekscène. Bijkomend brengt het beleid de stedelijke – financiële en andere – inspanningen voor de Gentse muzieksector in beeld. Niet om pluimen op de eigen hoed te steken, wel om duidelijk te maken dat de stad een misschien niet altijd meteen zichtbare maar niettemin belangrijke rol opneemt, al dan niet aanvullend op het Vlaamse beleid. Vaststelling is dat - gemeten aan de financiële inbreng - de aandacht van de stad voor de muzieksector doorheen de jaren groeit.

Twee jaar terug kandideerde Gent voor de titel van UNESCO City of Music. In het dossier dat de stad toen indiende is er sprake van 3,5 mio euro werkingsmiddelen voor de Gentse muzieksector. In de begroting 2008 is dit bedrag al gegroeid tot 6,5 mio euro. Een aantal duidelijke keuzes hebben deze stijging mee beïnvloed. Zo is in overleg met de Jeugdendienst Democracy onder de vleugels gekomen van het Departement Cultuur. Cultuur heeft ook een aantal actoren vanaf 2008 voor het eerst een structurele subsidie toegekend. B'Rock, Kinky Star, Bonk Flat Earth Society zijn daar enkele voorbeelden van. De investeringen in muziekinfrastructuur bleven de voorbije jaren stabiel en schommelen rond de 1,5 à 2 mio euro. De eenmalige investering in de toneeltoren van Capitoles vertekent enigszins het bedrag van 3,6 mio euro in de begroting 2008.

Het Gentse muzieklandschap wordt door talloze actoren vorm gegeven en is een mozaïek van uiteenlopende stijlen. Op dat vlak verschilt Gent nauwelijks of niet van een andere grootstad. Specifiek aan het Gentse muzieklandschap is wel de cultuur van overleg en samenwerking tussen actoren én met het beleid, en de complementariteit van de actoren onderling.

Op de Gentse podia komen zowel het grote klassieke repertoire als musical, pop en rock, hedendaagse en experimentele muziek, wereld- en filmmuziek aan bod, om maar deze te noemen. Bijzonder is ook dat veel van deze podia historisch waardevolle gebouwen zijn, die of als concertinfrastructuur werden gebouwd of daartoe werden herbestemd. Bekende voorbeelden zijn het Muziekcentrum De Bijloke, Kunstencentrum Vooruit, De Handelsbeurs, De Centrale, Capitoles en de opera. Keerzijde van deze medaille is de vaak hoog oplopende kost voor onderhoud van deze gebouwen.

Het bilateraal programmatorisch overleg tussen actoren en het werken met open agenda's tekent de cultuur van overleg in Gent. Een sprekend voorbeeld is ook het recent opgestarte 'Platform Muziekeducatie' dat alle Gentse muziekeducatieve actoren samenbrengt op initiatief van de sector zelf. Bedoeling is een gemeenschappelijk verhaal uit te tekenen.

Met het beleid werkten heel wat actoren samen aan het cultuurbeleidsplan voor deze legislatuur. De doelstelling die daarin geformuleerd werd om 'in een structureel overleg Gent uit te bouwen tot een creatiestad met Europese ambitie', krijgt o.m. vorm in het overleg dat mede aan de basis ligt van deze tekst. Een overleg dat op vraag van de actoren gecontinueerd zal worden en nu al themata zoals infrastructuur, nieuwe media diversiteit en het delen van expertise op vlak van publiekswerving op de agenda heeft staan.

De actoren

Gent profileert zich steeds meer als de pop- en rockstad van Vlaanderen met naar schatting tussen de 600 en 700 actieve groepen en groepjes. Dat de beleidsmakers Gent als pop- en rockstad nog meer willen profileren bewijze o.m. de beslissing om de jaarlijkse cultuurprijs van de stad in 2008 toe te kennen in de categorie pop en rock. De voor sommigen verrassende winnaar is Urgent.fm, een jongerenradio die op enkele jaren tijd is uitgegroeid tot een vaste waarde in het Gentse muzieklandschap en zowel instigator als trouwe partner is van menig gesmaakt muziekevenement.

Het nieuwe elan waarmee muziekclub Democracy zich de voorbije maanden gepositioneerd heeft is in de stad ook niet onopgemerkt voorbijgegaan. Democracy wil de motor en de spelverdeler zijn in een segment dat de leemte tussen cafécircuit en de grote cultuurhuizen opvult. Via samenwerking met Vooruit, NTGent, De Centrale en niet in het minst met Boomtown tijdens de Gentse feesten, versterkt Democracy het pop- en rockprofiel van de stad. De stad Gent erkent de waarde van deze organisatie die recent van het beleidsdomein jeugd naar cultuur werd overgeheveld. Voor 2008 trok de stad de subsidies gevoelig op en in het kader van haar keuze voor creatie wil de stad de vraag van Democracy naar een definitieve plek op termijn mee helpen waarmaken.

Een kleinere speler binnen dit genre is Kinky Star dat zich meer profileert als een socio-cultureel muziekcentrum/club. Kinky Star biedt een podium aan heel jonge, beginnende muzikanten in het alternatieve circuit en biedt daarnaast ook advies en ondersteuning aan jonge groepen. Kinky Star werkt samen met Campo, Handelsbeurs, Democracy, Noise Gate en Minus one, maar beweegt zich daarnaast ook op internationale platforms en netwerken.

Kunstencentrum Vooruit heeft met zijn infrastructuur en zijn professionele equipe een belangrijke troef om een veelzijdig en avontuurlijk muziekprogramma van jazz tot pop en rock te presenteren en te ondersteunen. Vooruit doet dit op verschillende manieren, in verschillende formats en in samenwerking met verschillende organisaties als jazzlabseries, Kraak3, de Centrale, Democracy en het Internationaal Festival van Vlaanderen (FvV). In totaal biedt Vooruit plaats aan maar liefst 30 pop- en rockorganisaties.

Vooruit ondersteunt de nieuwe Muziekwerkplaats voor lokale professionele muzikanten die mede gedragen wordt door Muziekcentrum De Bijloke, De Centrale, Handelsbeurs en Conservatorium.

Voor de stad Gent is Vooruit een belangrijke culturele actor waarmee voor de derde legislatuur op rij een meerjarige overeenkomst is afgesloten. Daarin worden subsidies voorzien voor de inhoudelijke werking en voor het onderhoud van de infrastructuur.

Dat Gent haar erfgoed en de nieuwe culturele invulling van dit patrimonium koestert bewijze eveneens de hernieuwde infrastructuur van het Muziekcentrum De Bijloke, een historisch gebouwencomplex dat zijn gelijke in Europa niet kent.

Dat het Muziekcentrum De Bijloke een belangrijke plek in Gent en Vlaanderen bespeelt én internationale troeven heeft, moge blijken uit de vele samenwerkingsverbanden met de symfonische orkesten en belangrijke festivals (FvV, Filmfestival, Gent Jazz Festival, November Music), uit de residenties van B'Rock en Collegium Vocale, uit de samenwerking met de andere actoren op de Bijlokesite (Lod, Les Ballets C. de la B., de Hogeschool Gent, de Operastudio Vlaanderen en het STAM) en met De Centrale, Gent Jazz en Vooruit op vlak van wereldmuziek en jazz.

De Handelsbeurs (HA) is na zes jaar een begrip geworden in Gent en heeft naast de bestaande huizen een eigen profiel ontwikkeld waarbij het zich vooral richt op bluesrock, americana, country, blues, indierock en wereldmuziek. Daarnaast brengt de HA een programma kamermuziek met focus op piano-, kwartet- en liedreeksen met aandacht voor jonge uitvoerders en hedendaagse muziek.

De Stad Gent heeft dit privé-initiatief in een historisch pand hartje Gent steeds toegejuicht, en heeft dit vanaf 2008 ook gehonoreerd in een meerjarige overeenkomst.

De Centrale is, niettegenstaande het huis al een tijd bestaat, een nieuwkomer in het culturele veld. Voorheen ondersteund binnen de stedelijke integratiedienst, is de stedelijke vzw sinds haar verzelfstandiging een belangrijke actor in het culturele veld geworden. Als concertorganisator van etnisch culturele muziek en als organisator van muzikeducatieve initiatieven speelt het een belangrijke (model)rol niet enkel in Gent, maar in heel Vlaanderen. De Centrale wil als motor van interculturaliseringsprocessen haar expertise in het werken met etnisch culturele minderheden ook delen met het brede culturele veld.

Er blijft in Gent echter ook plaats voor kleinere organisaties zoals De Rode Pomp waar meer aanstormend en jong talent lokaal en internationaal zijn plek vindt. Zeker de aandacht voor het jonge zangtalent en de programmering van levende Belgische en Vlaamse componisten voor kamermuziek, kameropera en klein orkestwerk maakt dat deze organisatie zijn eigen plek verdient in Gent.

Logos noemt zichzelf een pilootcentrum voor experimentele muziek, zowel productief als receptief en brengt de allernieuwste ontwikkelingen op gebied van experimentele muziek. Logos is zowel concertorganisator als productiecentrum (o.a. interactieve muzikrobots) en werkt in de eigen zaal Tetraëder als op diverse locaties in binnen- en buitenland. Daarnaast vervult Logos een belangrijke rol als documentatiecentrum, heeft het zijn eigen label, een laboratorium voor research in klankgeneratie en 'human interfacing' en een atelier voor instrumenten-, automaten- en muzikrobotbouw.

Het Internationaal Festival van Vlaanderen (FvV) heeft zich de voorbije twee jaar duidelijk geprofileerd als een festival dat zowel het cement wil zijn tussen cultuurhuizen, als tussen erfgoed en actualiteit. Naast een prestigieus aanbod van symfonisch repertoire met grote internationale orkesten en artiesten, is het FvV ook steeds op zoek naar publieksverbreding via formats zoals OdeGand, Avanti, Made en House Music. Zoals met Vooruit en het Filmfestival heeft de stad met het FvV een meerjarenovereenkomst afgesloten. Daarnaast ondersteunt de stad OdeGand met middelen uit het stadsmarketingfonds.

Gent Jazz op de Bijlokesite is een begrip geworden en trekt elke zomer duizenden mensen voor een festival dat recent door De Standaard werd uitgeroepen tot het aangenaamste festival van Vlaanderen. Een festival dat focust op pure jazz en op fusion, op internationale topnamen en op creatie. Organisator Jazz en Muziek wil de jazzscène stimuleren en een podium creëren voor jazz waarbij lokale of internationale muzikanten worden uitgenodigd. Bijzondere aandacht gaat naar creaties en experimentele projecten. Daarnaast is Jazz en Muziek een stimulator binnen het Vlaamse landschap en wil het impulsen geven aan jonge muzikanten, creatieopdrachten uitschrijven en initiatieven ontwikkelen met anders spelers uit het kunstenveld.

Een groot aantal van de actoren die hierboven beschreven worden, situeert zijn werking binnen de afdeling muziek van het Vlaamse Kunstendecreet. Vele werken echter ook binnen andere (Vlaamse) contexten en/of worden enkel lokaal ondersteund, maar dragen desalniettemin bij tot de uitbouw van Gent op vlak van muziek. Een kort ABC:

Management:

- Gent telt drie alternatieve managementbureaus voor begeleiding van pop- en rockartiesten: Gentlemanagement, Keremos en Rock'O Co
- MmaF de belangenbehartiger van de Belgische managers en hun artiesten is eveneens in Gent gevestigd

Musical:

- NV Musical Hall vult sinds 2001 het segment musical in Gent in
- vanuit de voormalige bioscoop Capitole wordt een werking met Vlaamse uitstraling opgezet

Muziekeducatie, -opleiding en onderzoek:

- op initiatief van REC Radiocentrum en vzw Repetitieruimtes werd gestart met een overkoepelend Gents platform voor muziekeducatie. Eerste doelstelling is de aanmaak van een database waarin alle Gentse muziekeducatieve organisaties worden opgenomen met aanbod, doelstellingen en contactgegevens
- in de sector van de niet-formele vorming zijn meerdere actoren actief, van de landelijke vormingsinstelling WISPER tot particuliere opleidingsinitiatieven
- het REC Radiocentrum en jongerenradio UrGent bieden opleiding en ruimte aan jonge radiomakers
- twee posthogeschoolopleidingen in de muziek werken vanuit Gent:
 - o de Operastudio Vlaanderen
 - o het Orpheusinstituut
- IPEM is het onderzoeksinstituut van de UGent

Muziekfestivals:

Gent zal in de toekomst meer en meer als 'Festivalstad' gepromoot worden. Niet umsonst want naast het Internationaal Festival van Vlaanderen en Gent Jazz heeft Gent op dit vlak meer dan één troef in huis.

- drie festivals binnen de Gentse Feesten besteden expliciet aandacht aan muziek:
 - o Polé Polé, wereldmuziekfestival
 - o 10 Days Off, elektronische muziek
 - o Boomtown, jong pop- en rocktalent
- de 'Week van de hedendaagse muziek' is een initiatief van de Hogeschool Gent
- ook 'November Music' besteedt aandacht aan actuele muziek
- 'Jazz in 't Park' is een driedaags stedelijk initiatief
- tijdens de Gentse Feesten wordt op meerdere pleinen in de stad een specifieke muziekprogrammatie opgezet

Muziek en film:

- het Filmfestival van Gent focust sinds 1985 op 'de impact van muziek op film'
- en nam mede het initiatief tot oprichting van de 'World Sound Academy' die jaarlijks de 'World Soundtrack Awards' uitreikt

Opera:

De Vlaamse Opera beheert het Gentse operagebouw en biedt sinds 20 jaar op dit plateau opera aan op internationaal niveau.

Ondersteuning:

- het aandeel muziek in de stedelijke projectsubsidies bedraagt ca 30%
- met het 'Reglement voor de subsidiëring van amateur muziekgezelschappen' en de organisatie van Kiosk-concerten, ondersteunt de stad de niet-professionele muzieksector
- de stad stelt tweejaarlijks en voor de duur van twee jaar een stadscomponist aan

Repetitieruimten:

- vzw Repetitieruimtes wordt door de stad betaald om het stedelijke beleid inzake repetitieruimten uit te bouwen
- de vzw werkt daartoe samen met meerdere Gentse actoren
- de vzw Repetitieruimtes voert i.o.v. de stad en als onderbouw voor het stedelijke beleid een onderzoek naar de nood aan repetitieruimten voor jonge muzikanten

UNESCO City of Music:

- in 2005 kandideerde de stad voor de titel van UNESCO City of Music
- het inmiddels geactualiseerde dossier is thans in een beslissende fase
- Gent treedt hiermee in de voetsporen van Sevilla, Bologna en Glasgow

De cijfers

De totaliteit van de stedelijke ondersteuning van de Gentse muzieksector zowel structureel als projectmatig en zowel naar werking als naar infrastructuur, wordt in de tabel hierna in detail in beeld gebracht.

STEDELIJKE ONDERSTEUNING MUZIEKSECTOR GENT
Begroting 2008

<i>Ondersteuning structureel en projectmatig Cultuur</i>	Werkingssubsidies	Investerings
Vlaamse Opera	1.795.000	248.000
Muziekcentrum Bijloke	1.700.000	793.259
Vzw Bijlokeconcerten	67.860	
De Centrale	880.000	292.500
Kunstencentrum Vooruit	260.000	298.000 waarvan 25% voor muziek
Capitole	309.000	329.000 + 1.500.000 eenmalig toren
Handelsbeurs	50.000	
Gent Jazz Festival	180.000	
Festival van Vlaanderen Gent	260.000	
Internationaal Filmfestival Gent	260.000	
Democracy	25.000	
Bonk Flat Earth Society	5.000	
Urgent Fm	5.000	
Kinky Star	7.500	
B'Rock	12.500	
Spectra Ensemble	7.500	
Collegium Vocale Gent	25.000	
Lod	15.000	75.000 investeringen H&L
Stichting Logos	5.000	100.000 eenmalig Tetraeder
De Rode Pomp	12.500	
Lyrica	2.500	
Projectsubsidies muziek	80.125	
Projectsubsidies voor socio-culturele muziekinitiatieven	10.000	
Stadscomponist	620	
Projecten stadscomponist	P.M.	
Vzw Repetitieruimtes	10.000	
Ondersteuning amateurmuziekorganisaties	15.552	

Ondersteuning Feesten	Werkingsubsidies	Investerings
Polé Polé Vzw World and Music	125.143	
Ten Days Off Vzw 5 voor 12	30.000	
Boombox (Boomtown en Democracy)		
Muziekprogrammatie Veerleplein	11.947	
Muziekprogrammatie Sint-Baafsplein Vzw Onder de draak	65.930	
Muziekprogrammatie Laurentplein	10.266	
Muziekprogrammatie Trefpunt Sint-Jacobs en Baudelopark	129.160	
Muziekprogrammatie Vlasmarkt	19.115	
Muziekprogrammatie Korenmarkt	62.611	
Jazz programmatie Braunplein vzw Probas	7.020	
Jeugd en muziek jonge programmamakers	1.000	
Lazy River Jazz Club	1.250	
Jazz in 't Park	52.000	
Totaal	6.516.099	2.135.759